

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2009 – Nr. 5.

VRAGEN van GroenLinks van mevrouw A. Postma en de heer M.T. Gijsbertsen betreffende aanpak laaggeletterdheid.
(Binnengekomen: 27 januari 2009)

In Nederland kunnen zo'n 250.000 mensen niet lezen en schrijven. Bijna anderhalf miljoen mensen hebben er grote moeite mee. Ze begrijpen kranten, folders en formulieren niet goed. Deze mensen zijn vaak in Nederland geboren en naar school gegaan. Daarnaast kunnen tweeënhalf miljoen mensen geen lange en moeilijke teksten lezen. BureauTaal heeft hier veel onderzoek naar gedaan.

GroenLinks wil dat de gemeente maatregelen treft om laaggeletterdheid in Groningen tegen te gaan.

Daarnaast is het nodig dat we folders en brieven van de gemeente makkelijker leesbaar maken.

De drie noordelijke provincies hebben in 2006 onderzoek naar laaggeletterdheid laten doen door STAMM CMO. Ook is er zo'n jaar geleden een onderzoek van het CINOP verschenen dat inging op de situatie van de gemeente Groningen. Op de website www.taalkrachtvoorgemeenten.nl wordt ook een klein aantal initiatieven in de stad genoemd, zoals de activiteiten in het kader van het Participatiefonds. Een breder opgezette aanpak lijkt vooralsnog achterwege te blijven. In tegenstelling tot steden als Amersfoort, Rotterdam, Utrecht, Deventer en Nijmegen heeft het college in Groningen nog geen actieplan laaggeletterdheid opgezet. Daarin zijn in de betreffende steden acties opgenomen op terreinen als

- bewustmaking van laaggeletterdheid als maatschappelijk probleem;
- signalering en doorverwijzing van laaggeletterden;
- deelname aan landelijke initiatieven;
- bevordering van taalonderwijs.

Naast het aanpakken van laaggeletterdheid kan de overheid ook iets doen aan haar manier van communiceren. Uit onderzoek van de OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) en Bureau Taal blijkt dat de meeste overheidscommunicatie in Nederland geschreven is op het relatief hoge taalniveau C1, terwijl slechts een zeer klein deel van de bevolking in westerse landen vaardig is op dat taalniveau. Concreet betekent dit dat zo'n 60% van de Nederlanders een willekeurige brochure of brief van de overheid niet begrijpt. Dat moet en kan anders. De Nederlandse Taalunie beveelt een verlaging van het niveau in overheidsberichterijking aan. Alle informatie kan worden geschreven op B1-niveau, eenvoudig Nederlands.

Naar aanleiding van het voorgaande heeft de GroenLinks-fractie de volgende vragen:

1. Deelt het college de mening van GroenLinks dat laaggeletterdheid een belangrijk maatschappelijk probleem is, waartegen ook de gemeente moet optreden? Zo nee, waarom niet?
2. Welke activiteiten ontplooit de gemeente nu al om de laaggeletterdheid te bestrijden, al dan niet in samenwerking met de provincie? Hoe waardeert het college die activiteiten?
3. Is het college van plan of bereid met een aanvalsplan tegen laaggeletterdheid te komen, dat nieuwe activiteiten kan bevatten en een betere afstemming van activiteiten die nu al plaatsvinden? Zo ja, wanneer kan de raad dat tegemoet zien? Zo nee, waarom niet?
4. Is het college met GroenLinks van mening dat alle informatie van de gemeente Groningen voor burgers op taalniveau B1 moet zijn geschreven? Zo nee, waarom niet?
5. Hoe wil het college het doel van eenvoudige informatievoorziening bereiken?

Het college beantwoordt de vragen als volgt:

Groningen, 17 februari 2009.

1. Ja.
2. We investeren fors om laaggeletterdheid te voorkomen (preventieve maatregelen). Voorbeelden hiervan zijn:
 - Aanpak vroeg- en voorschoolse educatie (VVE).
 - Centra voor Jeugd en Gezin.\
 - Aanpak voortijdig schoolverlaten en leerplicht.
 - Experiment taalacademie 3+ in Vensterwijk Lewenborg.

Daarnaast bieden we laaggeletterden de mogelijkheid om hun taalniveau te verbeteren (curatieve maatregelen). Jaarlijks besteden we ruim € 600.000,-- aan trainingen lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. Deze trainingen worden gegeven door de Regionale Opleidingscentra (ROC's). Laaggeletterde cliënten van de dienst SOZawe maken ook gebruik van deze trainingen. Om meer laaggeletterden te bereiken zijn we het experiment familieleren gestart. In dit experiment maken we een koppeling tussen voor- en voorschoolse educatie, volwasseneneducatie en opvoedingsondersteuning. We verbeteren ook onze informatievoorziening aan burgers. We vereenvoudigen bijvoorbeeld het taalniveau (zie ook antwoord vraag 4).

We vinden dat we al veel doen.

3. Ja. Wij zijn voornemens een Actieplan Laaggeletterdheid op te stellen. Alvorens dit te doen is vooronderzoek gewenst. Dit moet ons inzicht geven in de aard en omvang van de problematiek in de gemeente Groningen. De ambtelijke voorbereiding voor dit onderzoek is reeds gestart. Voor de zomer krijgt de raad de resultaten van het vooronderzoek. Verder krijgt de raad een uitputtend overzicht met alle maatregelen die we al treffen en een overzicht van blinde vlekken. De overzichten koppelen we aan de landelijke ambities op het gebied

van laaggeletterdheid. Vervolgens bepalen we samen met de raad de focus en politieke ambitie in de vervolgaanpak laag-geletterdheid. De uitkomsten gebruiken we om na de zomer samen met de maat-schappelijke partners het Actieplan Laaggeletterdheid Gemeente Groningen op te stellen. In dit actieplan staan de eventueel extra te nemen maatregelen. Ook staat in dit plan wie verantwoordelijk is voor de uitvoering van een maatregel.

4. Ja. Onze vernieuwde schrijfwijzer bevat regels, tips en richtlijnen voor onze medewerkers om eenvoudig Nederlands te schrijven (taalniveau B1, dit is het maximale niveau voor een vmbo'er). Alleen als er juridische of bestuurlijke argumenten zijn, gebruiken we dit taalniveau niet.
5. Wij vinden heldere en goed leesbare informatievoorziening belangrijk. Een duidelijke boodschap draagt bij aan goed begrip. Het leidt tot minder vragen en nawerk.
Het vergroot ook de tevredenheid bij de burger. Met de Schrijfwijzer van het concern ondersteunen wij onze medewerkers bij hun correspondentie. Om de duidelijkheid van de informatie verder te stimuleren organiseren wij bovendien een concernbrede schrijfwedstrijd. Diverse diensten en afdelingen volgen een in-company schrijftraining, of hebben deze al gedaan. Ook kunnen diensten gebruik maken van een "taaladviseur" die medewerkers adviseert over hun teksten. Tot slot gaan we alle standaardbrieven tegen het licht houden en waar nodig en mogelijk aanpassen aan het juiste taalniveau. Daarbij wordt gekeken naar de afhandeling van brieven, duidelijkheid en helderheid van correspondentie en naar de dienstoverstijgende afhandeling van burgerbrieven en geregistreerde e-mail. De duidelijkheid van de informatievoorziening wordt ook gemeten door middel van landelijk onderzoek. Hieraan doen ook andere gemeenten mee zodat vergelijkingen mogelijk zijn. Als het onderzoek of de steekproeven er reden toe geven, of als er een andere aanleiding voor is, worden vanuit het AMT verbeteracties met de diensten afgesproken.